

„Dopóki będę żyła, dopóki mi sił starczy, zawsze będę mówiła,

że najważniejsze na świecie i w życiu jest dobro”. (I. Sendlerowa)

Irena Sendlerowa to jedna z najwybitniejszych kobiet XX wieku. Jej postać została odkryta dla świata dzięki czwórce uczennic ze Stanów Zjednoczonych, które w ramach przygotowań do olimpiady historycznej w 1999 roku wystawiły sztukę teatralną poświęconą Polce. Dzięki ich 10-minutowemu przedstawieniu, które wystawiano w całym Stanach Zjednoczonych, postać Ireny Sendlerowej stała się rozpoznawalna na całym świecie.

Irena Sendlerowa urodziła się 15 lutego 1910 w Warszawie. Jej ojciec, Stanisław Krzyżanowski, był lekarzem społecznikiem, leczył między innymi ubogich Żydów. Był również zaangażowany w działalność niepodległościową.

W 1939 roku Irena Sendlerowa skończyła polonistykę na Uniwersytecie Warszawskim. Studiowała dłużej niż inni, bowiem w trakcie studiów sprzeciwiła się wprowadzeniu tak zwanego getta ławkowego, ze co została wyrzucona ze studiów, na które mogła wrócić dopiero w 1938 roku. Przed wojną pracowała w Sekcji Pomocy Matce i Dziecku przy Obywatelskim Komitecie Pomocy Społecznej, a potem w Wydziale Opieki Społecznej. Po wybuchu II wojny światowej Irena Sendlerowa nadal zajmowała się pomocą społeczną, pomagając najbardziej potrzebującym rodzinom oraz polskim żołnierzom powracającym z niewoli niemieckiej. Była też świadkiem nasilających się represji wobec Żydów. W grudniu 1939 roku wprowadzono nakaz noszenia Gwiazdy Dawida, a do listopada 1940 roku w utworzonym w Warszawie getcie zamknięto ponad 400 tysięcy Żydów. W 1941 roku Hans Frank wydał zarządzenie zabraniające Żydom opuszczania getta, a Polakom udzielania im pomocy, pod groźbą karą śmierci.

Irena Sendlerowa zaczęła pomagać Żydom długo przed powstaniem getta warszawskiego. Jako pracownik ośrodka pomocy społecznej otrzymała przepustkę do getta, gdzie nosiła Gwiazdę Dawida jako znak solidarności z Żydami. W grudniu 1942 świeżo utworzona Rada Pomocy Żydom „Żegota” mianowała ją szefową wydziału dziecięcego. Współpracowała z polską organizacją pomocową i zorganizowała przemykanie dzieci żydowskich z getta, umieszczając je w przybranych rodzinach, domach dziecka i u sióstr katolickich w Warszawie.

Przez cały czas trwania akcji wyprowadzania dzieci z getta Irena Sendlerowa prowadziła ich kartotekę, zapisując ich dane na małych rulonikach papieru. Karteczki te zostały potem zakopane w słoiku pod jednym z drzew w ogródku jednej z łączniczek. Do dziś rośnie przy ulicy Lekarskiej 9 jabłonka, pod którą ukryte były informacje o dzieciach.

Za swoją działalność została aresztowana w 1943 przez Gestapo, była torturowana i skazana na śmierć. „Żegota” zdołała ją uratować, przekupując niemieckich strażników. Była jedyną osobą, która wiedziała, gdzie są uratowane dzieci. Po W ukryciu pracowała dalej nad ocaleniem żydowskich dzieci – uratowała ich około 2,5 tysiąca.

Kiedy w 1944 roku wybuchło Powstanie Warszawskie, Irena Sendlerowa zgłosiła się jako pielęgniarka do najbliższego punktu sanitarnego. Opiekowała się rannymi w powstańczym szpitalu.

Po wojnie pracowała na rzecz dzieci, m.in. tworzyła domy sierot, pracowała w Wydziale Zdrowia i Opieki Społecznej, powołała Ośrodek Opieki nad Matką i Dzieckiem – instytucję pomocy rodzinom bezrobotnym, powołała pismo „opiekun społeczny”, była jednym z założycieli Ligii do Walki z Rasizmem. Kierowany przez nią zespół uratował od zagłady dwa razy więcej Żydów niż znany na całym świecie Oskar Schindler !

Ostatnie lata życia spędziła w gościnie w domu prowincjalnym Bonifratrów w Warszawie. Irena Sendler zmarła 12 maja 2008 roku w szpitalu przy ul. Płockiej w Warszawie.

W Polsce zainteresowanie osobą Ireny Sendlerowej wzrosło, kiedy odkryły ją cztery uczennice z amerykańskiej szkoły z Uniontown. To one, między innymi pisząc i wystawiając sztukę teatralną, zatytułowaną „Życie w słoiku” spowodowały, że prawda o bohaterstwie Ireny Sendlerowej i liczbie uratowanych przez nią dzieci została poznana najpierw w Stanach Zjednoczonych – potem w Polsce.

W 1965 r. została uhonorowana przez izraelski instytut Yad Vashem medalem Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata. W 1983 r. zasadziła drzewko w Lesie Sprawiedliwych instytutu.

Postanowieniami Prezydenta RP została odznaczona:

- Orderem Orła Białego,
- Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski,
- Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski – 12 czerwca.

11 kwietnia 2007 r. decyzją Międzynarodowej Kapituły Orderu Uśmiechu, na wniosek 15-letniego Szymona Płóciennika z Zielonej Góry, Irena Sendlerowa odznaczona została Orderem Uśmiechu. Sendlerowa powiedziała, że obok listu od Ojca Świętego Jana Pawła II i tytułu Sprawiedliwej Wśród Narodów Świata to Order Uśmiechu, odznaczenie od dzieci, jest dla niej największym szczęściem, jakie ją spotkało.

30 lipca 2008 Izba Reprezentantów Kongresu USA uchwaliła rezolucję upamiętniającą postać Ireny Sendlerowej, bohaterskiej Polki, która w czasie okupacji hitlerowskiej uratowała od zagłady około 2500 dzieci żydowskich.

Polska Szkoła Sobotnia w Rugby przyjęła Irenę Sendlerową za patrona szkoły w roku.